

Atvinnuvegaráðuneytið
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Reykjavík 20. febrúar 2026

Efni: Umsögn Félags atvinnurekenda um frumvarp til laga um breytingar á lögum um ársreikninga nr. 3/2006

Félag atvinnurekenda (hér eftir „FA“) vísar til fyrri umsagnar sinnar, dags. 29. janúar 2026¹ er laut að áformum um breytingar á lögum um ársreikninga nr. 3/2006, sem birt voru í samráðsgátt stjórnvalda, dags. 15. janúar 2026. FA óskar hér með eftir því að áður framkomnum sjónarmiðum verði veitt full athygli. Þessi umsögn leggur sérstaka áherslu á þau ákvæði sem komu fram í frumvarpi til laga um breytingu á lögum um ársreikninga nr. 3/2006, en voru ekki hluti af upphaflegum áformum um lagasetningu. FA telur mikilvægt að vekja athygli á þessum nýmælum og áhrifum þeirra á íslenskt atvinnulíf.

I. Almenn sjónarmið: Mikilvægi einföldunar regluverks

FA fagnar þeim yfirlýstu markmiðum frumvarpsins að draga úr stjórnsýslubyrði íslenskra fyrirtækja og samræma íslenska löggjöf við reglur Evrópska efnahagssvæðisins (EES). Þessi markmið voru einnig höfð að leiðarljósi í fyrri umsögn FA. Engu að síður er það afdráttarlaust mat FA að frumvarpið, í þeirri mynd sem það liggur nú fyrir, kveði í sumum tilvikum á um strangari kröfur en lágmarksskyldur EES-réttar gera ráð fyrir. Frumvarpið innifelur til dæmis umframkröfur varðandi endurskoðunarskyldu og takmarkanir á einfölduðum uppgjörum. Slík framganga leiðir til óþarfrar „gullhúðunar“ á regluverkinu. Slíkar umframkröfur geta skaðað samkeppnishæfni atvinnulífsins og aukið reglubyrði og stjórnsýslukostnað. Það er grundvallaratriði að ekki verði gengið lengra en lágmarkskröfur viðkomandi Evrópugerðar kveða á um, nema sérstakar ástæður liggi til grundvallar sem sýna fram á ótvíræðan ávinning í þágu íslenskra hagsmuna og drægi úr reglubyrði atvinnulífsins.

II. Nýmæli í frumvarpinu varðandi endurskoðunarskyldu og takmarkanir á einfölduðum uppgjörum

Þótt FA fagni almennt hækkun stærðar- og endurskoðunarmarka sem frumvarpið leggur til, eru ákvæði sem ekki komu fram í upphaflegum áformum sérstakt áhyggjuefni. Samkvæmt 2. gr. frumvarpsins er kveðið á um takmarkanir á möguleikum á einfaldari fjárhagsyfirlitum fyrir félög með heildareignir umfram 200.000.000 krónur. Þetta ákvæði bætir við takmörkunum sem ekki voru til staðar í gildandi lögum og var ekki beinlínis kveðið á um í áformum um lagasetningu. Þá er nýmæli að samkvæmt 5. gr. e. frumvarpsins munu félög með umtalsverðar heildareignir, þ.e. 1.500.000.000 krónur eða meira, ekki falla undir undanþágu frá endurskoðunarskyldu, óháð öðrum stærðarviðmiðum. Þetta ákvæði er nýtt frá gildandi lögum og áformum og varpar fram spurningum um tilgang þess. FA telur að ákvæðið um 1.5 milljarða króna eignamörk sé örökstutt og teljist til óþarfrar umframkröfu sem gengur gegn yfirlýstum markmiðum stjórnvalda um að draga úr reglubyrði. FA hvetur því til endurskoðunar á ákvæðum um endurskoðunarskyldu félaga með umtalsverðar heildareignir. Jafnframt er það áhyggjuefni FA að orðalag varðandi

¹ <https://samradapi.island.is/api/Documents/8b80651a-28fd-f011-9bd5-005056bcce7e>

takmarkanir á einfölduðum uppgjörum, sem tengjast 200 milljóna eignamörkum, sé óljóst. Það er grundvallaratriði að lagaákvæði séu skýr og ótvíræð, og að slíkar takmarkanir ættu að gilda aðeins ef félag hefur farið yfir mörk í tvö ár í röð til að forðast óvissu eða aukna stjórnsýslubyrði. FA mælist með því að skýrt verði orðalag um hvenær félag færast milli stærðarflokka og hvenær endurskoðunarskylda myndast.

III. Skilafrestir og ósamræmi: Ábendingar um skýrleika og fyrirsjáanleika

FA fagnar áfram áformum um lengri skilafresti fyrir örfélög, sem er mikilvæg ívilnun og mun veita þeim meiri tíma til að vanda til verka, sbr. 6. gr. a. frumvarpsins. Hvað varðar styttri fresti fyrir stærri og kerfislega mikilvæg félög, skilur FA mikilvægi gagnsæis og tímanlegrar upplýsingagjafar. FA ítrekar mikilvægi þess að stytting fresta sé raunhæf og að fyrirtækjum verði veittur nægilegur aðlögunartími. Styttri frestir kalla á endurskoðun á innri ferlum og aukið skipulag, sem getur reynst tímafrekt og kostnaðarsamt.

FA vekur athygli á ósamræmi milli lagaákvæða frumvarpsins og greinargerðar þess varðandi skilafresti. Samkvæmt 6. gr. frumvarpsins kveður á um að skila skuli ársreikningi „þegar í stað“ eftir samþykkt. Hins vegar er í greinargerð rætt um „eðlilegt svigrúm“ eða „innan viku“ til skila. Þetta ósamræmi er mikilvægt að lagfæra tafarlaust til að koma í veg fyrir óvissu í framkvæmd og tryggja að fyrirtæki geti uppfyllt skyldur sínar.

IV. Innleiðing á tilskipun (ESB) 2021/2101 um upplýsingagjöf um tekjuskattsupplýsingar

FA viðurkennir mikilvægi gagnsæis, sérstaklega fyrir stórar fjölþjóðlegar samstæður, og styður almennt innleiðingu EES-gerða til að tryggja samræmi í regluverki. Innleiðing tilskipunar (ESB) 2021/2101 um upplýsingagjöf um tekjuskattsupplýsingar felur í sér nýja skyldu fyrir tiltekin fyrirtæki og mun hún óhjákvæmilega fela í sér aukna stjórnsýslubyrði og kostnað fyrir þau fyrirtæki sem undir hana falla, sbr. 3. gr. frumvarpsins. Það er því mikilvægt að framkvæmdin verði eins einföld og skilvirk og kostur er. Mælt er með því að stjórnvöld gefi út skýrarar og ítarlegar leiðbeiningar um hvernig fyrirtæki skuli standa að söfnun og birtingu þessara upplýsinga, til að lágmarka óvissu og kostnað. Einnig er nauðsynlegt að tryggja nægilegan aðlögunartíma áður en kröfurnar taka gildi, í samræmi við ákvæði tilskipunarinnar.

V. Gildistaka og aðlögunartími: Nauðsyn á lengri fresti

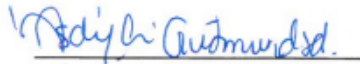
Í 9. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir að lögín öðlist þegar gildi og komi til framkvæmdar fyrir reiknisár sem hefst 1. janúar 2026 eða síðar. FA telur að þessi gildistaka sé of skömm miðað við umfang og flækjustig breytinganna frá gildandi lögum, sérstaklega með tilliti til nýrra krafna um upplýsingagjöf. Því er brýnt að framlengja aðlögunartíma og færa gildistöku frumvarpsins til reikningsára sem hefjast eftir 1. janúar 2027. Þetta ákvæði 9. gr. frumvarpsins þarf að endurskoða til að veita fyrirtækjum og fagaðilum nægilegan tíma til að aðlagast nýju regluverki.

VI. Niðurlag

FA styður áfram markmið frumvarpsins um að stuðla að heilbrigðu og samkeppnishæfu viðskiptalífi, auka gagnsæi og samræma íslenska löggjöf við EES-reglur. Hækkun stærðarmarkna og endurskoðunarmarkna er fagnaðarefni. Hins vegar er það mat FA að frumvarpið þarfnist endurskoðunar á nokkrum lykilatriðum til að koma í veg fyrir óþarfa „gullhúðun“ og óskýrleika sem getur leitt til aukinnar stjórnsýslubyrði og kostnaðar.

FA áskilur sér rétt til að koma á framfæri frekari athugasemdum á síðari stigum.

Virðingarfyllst,


Ásdís Eir Guðmundsdóttir
Lögfræðingur FA